

→ *Skogens år 2011!*

Stockholms Natur

Programbladet februari–september 2011
Stockholms och Söderorts Naturskyddsföreningar

Skogens år 2011

FN har utsett år 2011 till det Internationella året för skog, "International Year of the Forests", då situationen för och betydelsen av världens skogar särskilt ska uppmärksammas. Målet är en långsiktigt hållbar utveckling för alla typer av skogar.

Stockholms stad, med sina stora skogsinnehav både innanför och utanför kommungränsen, har all anledning att lystra till budskapet. Det är få huvudstäder förunnat att omges av ett grönt skogsbälte och därtill betydande skogsarealer i form av "gröna kilar" som når ända in till stadskärnan. Att det finns gott om skog i och kring Stockholm är en viktig förutsättning för en välmående stad med välmående invånare. Tack vare de gröna kilarna sker t.ex. ett ökat utbyte av luft – frisk luft transporteras in till stadskärnan samtidigt som stadens föroreningar förs bort och renas. Enligt miljöinformationsföretaget Albaeco kan ett hektar barrskog filtrera upp till 45 ton partiklar/år, eller 123 kg/dag! Skogen har en positiv inverkan på klimatet genom att den tar upp stora mängder koldioxid, den dämpar buller och, inte minst, är den en ovärderlig rekreativmiljö.

Under Skogens år kommer stor uppmärksamhet att ägnas åt skogens ekosystemtjänster och skogarnas betydelse för människors välbefinnande på såväl global som lokal nivå. Ett ekosystem är allt levandes samspel med miljön i ett naturområde. Ekosystem kan vara små, till exempel området kring en stubbe, eller stora som Ölands alvar eller hela planeten Jorden. Ekosystemtjänster, är produkter och tjänster som produceras gratis av naturens ekosystem. Skogarnas renande effekt på luft

är ett exempel. Ett annat är när duvhökarna i Stockholm fångar duvor. De beräknas fånga runt 2 400 duvor per år alldeles gratis, att jämföra med de ca 1 800 duvor som skjuts av de jägare som staden anlitar för s.k. skadedjursanering.

En rik biologisk mångfald är en förutsättning för att ekosystemens tjänster ska kunna levereras även i framtiden. Att t.ex. duvhökarna trivs i Stockholm beror på tillgången till mat och att det ännu finns gammal skog med grova träd som erbjuder häckningsmöjligheter. Men om skogen exploateras försvinner duvhöken och duvorna får hållas i schack av avlönade jägare.

Stockholmarna uppskattar sin grönska. Enligt en enkätundersökning som Länsstyrelsen i Stockholms län låtit göra 2002 besökte över 80 % av de intervjuade regelbundet närliggande grönområden. Enkäten visar också att en varierad natur och ett rikt växt- och djurliv är några av de värden som uppskattas allra mest. Stockholms och Söderorts naturskyddsföreningar kommer att uppmärksamma Skogens år och Stockholms skogar genom intensifierad dialog med stadens makthavare och genom olika programpunkter, t.ex. föredrag och utflykter då alla är varmt välkomna. För att ökat intresset och kunskapen om våra skogar har vi också gjort en folder "Upptäck naturen söder om Söder" där fem skogar finns beskrivna (www.naturskyddsforeningen.se).

Anna och Monica, ordförandena i Stockholms och Söderorts Naturskyddsföreningar

Stockholms Naturskyddsförening och Söderorts Naturskyddsförening är lokala kretsar inom Naturskyddsföreningen. Tillsammans är vi ca 17 500 medlemmar. Geografiskt omfattar Söderortskretsen stadsdelarna Skarpnäck, Enske-Årsta, Farsta och Vantör. Medlemmar från övriga Stockholms kommun tillhör Stockholmskretsen. **Välkommen!**

Vi startar en ny exkursionsinriktad skogsgrupp – kom med och engagera dig!

Ett ökat fokus på skogsfrågorna behövs i Stockholms stad. Med anledning av detta, och det faktum att det är Skogens år, startar Stockholmskretsen och Söderortskretsen en skogsgrupp. Stockholms stad äger 5 500 hektar produktiv skogsmark utanför kommungränsen. Nya skogsbruksplaner (riktlinjer för hur skogen ska skötas) har upprättats av staden och mycket talar för ett mer intensivt skogsbruk, vilket är negativt för skogens växt- och djurliv liksom för länets friluftsliv.

Tanken med denna skogsgrupp är att arbeta operativt med inventeringar och dokumentation för att uppmärksamma hotade arter och naturvärden samt att informera staden liksom media om områden som vi anser vara skyddsvärda. Vi kommer att undersöka/inventera de skogar utanför kommungränsen som nu staden vill bedriva skogsbruk i.

Känns detta intressant? Gå då med i skogsgruppen. Inga förkunskaper krävs, vi lär oss av varandra och genom att vara ute i fält. Skogsgruppen leds av Anders Tranberg och Ronny Fors. Kontakt: anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07.

Visste du att...

...i **Stockholm kan** man endast 5 km från stadens kärna fortfarande vandra i skogar som påverkats ytterst lite av skogsbruk och där miljön har karaktär av urskog.

...**när barn leker** i skogen förbättras deras motorik, koncentration och kreativitet.

...**redan efter en** kort stunds vistelse i skogen sjunker blodtrycket med mätbara resultat.

...**skogarna i Stockholms** närhet ofta innehåller fler arter än vanliga skogar ute i landet eftersom skogsbruk ofta bedrivs där...

...**Norra Djurgården anses** ha ett av norra Europas rikaste bestånd av mycket gamla och välväxta ekar.

...**gamla ekar** är generösa hyresvärdar med upp till 1000 olika arter boende hos sig.

...i **Stockholm lever** bävvar i vattendragen i stora delar av staden!

Foto: Fotokris - V / Flickr

Välkomna ut i skogen. Under våren kan du och familjen gå ut i skogen med oss. Våra duktiga guider och Natursnoksledare visar upp tätortsnära skogar genom vandringar, upptäcktsfärder och guidningar.

Allt om vårens och sommarens program!

OBS! Oförutsedda ändringar i programmet kan förekomma. Se våra hemsidor för aktuell information.

■ = Arrangeras av Stockholmskretsen

● = Arrangeras av Söderortskretsen

Alla är välkomna, oavsett arrangör!

Aktiviteterna anordnas i samarbete med Studieförbundet.

FEBRUARI

■ Kom och prata jätteräkor

22 februari, tisdag, kl. 17.30– ca 18.30

Aktionsgruppen mot jätteräkor är en av kretsens aktiva grupper. Vi träffas och planerar eller gör något för att sprida kunskap om effekterna av konsumtionen av jätteräkor/scampi/tigerräkor. Alla är välkomna att vara med!

→ **Samling:** För plats och mer info/anmälan till: tonie.wickman@bredband.net

● Möte för nya, gamla och framtida medlemmar

23 februari, onsdag, kl. 18.30

Vill du göra något för miljön, men vet inte riktigt vad? Vill du engagera dig i

Foto: Anna Krusic

någon av kretsens arbetsgrupper eller i någon speciell fråga? Är du ännu inte medlem i föreningen, men funderar på att bli? Välkommen till en kväll när vi träffas och äter något gott, pratar om natur och miljö, och vad vi kan göra för att värna den. Mikael Karlsson, ordförande i Naturskyddsföreningen i Sverige, inleder. Söderorts naturskyddsförening bjuder på något att äta och ekologiskt vin.

→ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115 (in på gården), 2 tr. Deltagaravgift: 40 kr för icke medlemmar. Bli medlem under kvällen så bjuder vi på kvällens deltagaravgift! Info och anmälan senast 21 februari till [Desiree Johansson, desireejohansson@telia.com](mailto:Desiree.Johansson,desireejohansson@telia.com) eller [Birgitta Rastander, 0730-82 76 40, birgitta.rastander@hotmail.com](mailto:Birgitta.Rastander,0730-827640,birgitta.rastander@hotmail.com).

MARS

● Matprat med klimat-tänk

7 mars, måndag, kl. 18.00

Ann-Helen Meyer von Bremen är journalist och skriver om lantbruk, livsmedel och mat kopplat till miljöfrågor. Vi samtalat om hur vi kan handla och laga mat på ett klimatsmart och nyttigt sätt. Hon bjuder oss också på något gott att äta! Läs mer på : www.hungryandangry.se och www.uttryck.se.

→ **Samling:** Kollektivhuset i Skarpnäck, Skarpnäcks allé 22 I. (7 min promenad från T-bana Skarpnäck). 50 kr (inkl mat) för medlemmar, 100 kr för övriga. Info och anmälan senast 4/3 till [Birgitta Rastander, birgitta.rastander@hotmail.com](mailto:Birgitta.Rastander,birgitta.rastander@hotmail.com).

■ Home – filmvisning och diskussion

8 mars, tisdag, kl. 18.30–21.00

Vi ser den uppmärksammade och vackra filmen *Home* av Yann Arthus-Bertrand och Luc Besson. Det är den första film som i sin helhet filmats uppifrån, och har skapats med syftet att så många människor som möjligt ska

kunna se den. Efteråt får vi lyssna till och diskutera framtiden med bland andra Janne Forsmark från Omställningsrörelsen, ett internationellt nätverk skapat för lokala grupper som vill möta de utmaningar som följer av kombinationen oljetopp och klimatförändringar, www.transitionsweden.ning.com

Läs mer om filmen på www.filmen-home.se eller www.home-2009.com.

"Det är så skönt när någon säger något. Och ännu skönare när någon menar något. Och allra skönast när någon gör något. För i de här sammanhangen är det ju aldrig tanken som räknas."

Emil Jensen, artist (en ambassadör för filmen)

→ **Samling:** Studieförbundet Stockholm, Bryggarsalen, Norrtullsgatan 12 N, nära Odenplan. Gratis inträde. Info: Anna.Krusic@naturskyddsforening-en.se, 070-383 32 09.

● Årsmöte. Söderorts naturskyddsförening. Bildvisning: Regnskog och savanner i Östafrika

16 mars, onsdag, kl. 18.30

Vi inleder med årsmöte. Medlemmar bjuds på kaffe/te och smörgås. Efter årsmötet visar Jan Pedersen bilder och berättar om människor, natur och ekoturism i Kenyas och Ugandas regnskogar.

Jan är naturfotograf och författare till den uppmärksammade boken *Fågel-sång* och en av Sveriges mest erfarna färdledare för naturresor. Han har nyligen återvänt från en längre resa till Östafrikas savanner och regnskogar där han bland annat spårade schimpan-

Se filmen *Home* och var med i diskussionen efteråt. Tisdag 8 mars kl. 18.30

Onsdag den 16 mars håller Söderortskretsen årsmöte och tisdag den 22 mars är det Stockholmskretsens tur.

ser. Icke-medlemmar betalar en avgift på 70 kr för bildvisningen.

→ **Samling:** *Sensus lokal 401, Medborgarhuset, T-bana Medborgarplatsen. Anmäl gärna till Desiree Johansson, 073-94 94 852, så vi vet hur många vi blir.*

■ Årsmöte i Stockholms naturskyddsförening

22 mars, tisdag, kl. 18.30–ca 20.30

Vi ser tillbaka på året som gått, väljer ny styrelse och beslutar om styrelsens förslag till stadgeändring. Vi bjuder på smörgåstårta och Åsa Österlund pratar om klimatångest och vad man kan göra åt den. Fullständig dagordning finns på www.naturskyddsforeningen.se/stockholm-krets eller ring 070-281 15 69. Alla medlemmar är hjärtligt välkomna!

→ **Samling:** För information och anmälan (då vet vi hur mycket mat vi ska beställa) kontakta anna.nilsson@naturskyddsforeningen.se, 070-281 15 69. Vi träffas på Naturskyddsföreningens riksskansli, Åsögatan 115. Ring på porttelefonen.

● Fåglar i Donaudeltat och blomsterängarna i Transsylvanien

23 mars, onsdag, kl. 18.00

Vi återupplever de fantastiska fåglarna och blomsterängarna från resan till Rumänien. Lars-Gunnar Bråvander och Wolter Arnberg blir våra ciceroner under en bildvisning i dessa gröna oaser. Blåkråka, pelikan, biätare och många fler fåglar samt betade landskap med

Foto: Anna Krusic

en blomrikedom som bara finns på ett fåtal ställen i Europa. Alla är välkomna, även de som inte kunde komma med på resan. Efter bildvisningen får vi lite att äta och dricka, pratar och har trevligt.

→ **Samling:** Farsta Gård, västra flygelbyggnaden Ladan. Farstaängsvägen 16–22. T-bana till Farsta C, därifrån cirka 10 min promenad. Deltagaravgift 70 kr för icke medlemmar. Info och obligatorisk anmälan, för den som vill avsluta med dricka och tilltugg till självkostnadspris, senast 18/3 till Monica Attebrant, 070-739 50 25, monica.attebrant@natur-skyddsforeningen.se.

■ Kom och prata jätteräkor

24 mars, torsdag, kl. 17.30–ca 18.30

Vi träffas och planerar eller gör något för att sprida kunskap om effekterna av konsumtionen av jätteräkor/scampi/tigerräkor. Alla är välkomna!

→ **Samling:** För plats och mer info/ anmälan till Tonie Wickman, tonie.wickman@bredband.net.

Delta i vårens fototävling – vinn fina priser!

■ Har du ett öga för naturen i vår sköna stad? Då kan du fotografera och ladda upp bilden på Stockholms Naturskyddsförenings facebookside. Temat är "Urban natur". Tävligen pågår till den 31 maj och vinnaren får fina priser. Det vinnande fotot publiceras i höstens programblad och på hemsidan. För detaljerad information om tävligen, besök:

www.facebook.com/naturskyddsforeningen.stockholm

Besök oss på Facebook!

■ Skogsexkursion i Erstavik

27 mars, söndag, kl. 10.00–15.00

Vill du veta mer om skogens dynamik och mångfald så ska du följa med på denna exkursion. Vi tittar bland annat på det moderna skogsbruket och hur det påverkar livet i skogen. Erstavik bjuder på både naturskogar och plantageskogar. Ta med fika.

→ **Samling:** Vid Tenntorps busshållplats kl 10.00. Info Ronny Fors, ronnyfors@gmail.com, 0708-96 36 07.

● Från Ekopark till Kunglig nationalstadspark. Del I

29 mars, tisdag, kl. 18.30

I Stockholm finns den enda nationalstadsparken i världen. De flesta känner till Djurgården och Haga men färre känner till Sörentorp och Tivoli eller parken som helhet. Varför och hur kom den till? Lars-Gunnar Bråvander från Förbundet för Ekoparken, berättar om bakgrunden till inrättandet av nationalstadsparken

och det unika historiska landskapet, om de vackra byggnaderna, skogarna, öppna markerna och stränderna.

→ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115 (in på gården), 2 tr. Deltagaravgift: 20 kr för medlemmar, 70 kr för övriga. Info och anmälan senast 27 mars till Monica Attebrant, 070-739 50 25, monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se.

APRIL

■ Pussel för en bättre värld – ett spännande pilotprojekt!

2, 9 och 16 april kl. 18.00–19.30

Naturskyddsföreningen har givit ut rapporten *Pussel för en bättre värld* som inspirerar och ger verktyg till hur vi kan agera och engagera oss i frågor som rör vår framtid: klimat, konsumtion, energi, transporter osv. Denna träff är den första i en studiecirkel som leds av Nina Rinne, som en del av hennes traineeprojekt på Naturskyddsföreningen.

→ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115. Anmälan via www.studiefamjandet.se. För mer information: nina.rinne@naturskyddsforeningen.se, 070-946 32 23, eller kretsens hemsida.

■ Bin och bibaggar i Älta grusgrop

3 april, söndag, kl. 10.00–14.00

Följ med på denna vandring och bekanta dig med vårens första bin.

Upplev Donaudeltats fågelliv
onsdag den 23 mars.

Gamla grustag är ofta bra lokaler för bin eftersom de vill ha öppna sandiga marker som de kan ha sina bon i. Älta grusgrop är dessutom en pålitlig lokal för den ovanliga bibaggen vars larver parasiterar på vårsidenbiets larver.

Inställs vid regn! Samarrangemang med Nackakretsen. Ta med fika.

→ **Samling:** Vid Ältagårds busshållplats kl 10.00. Info Ronny Fors, ronnyfors@gmail.com, 0708-96 36 07.

■ Landsort – njut av fåglar, hav och vacker natur

9 april, tid konfirmeras vid anmälan

Vi besöker den sydligaste utposten i Stockholms skärgård, Landsort, eller Öja som ön egentligen heter. Fantastisk natur, öppet hav och klippor. Ön är en känd fågellokal och under vår vandring på ön ser vi kanske det berömda

ejdersträcket. Den som vill kan undersöka byn Storhamn, titta på fyren eller övernatta (vandrarhem finns).

Mer information om Öja finns på www.landsort.com.

→ **Samling:** Vid bryggan på Ankarudden, Torö. Se www.sl.se för mer info. För anmälan, tid för samling, övrig info och priser kontakta: Anna.Nilsson@naturskyddsforeningen.se, 070-281 15 69, Anders Tranberg, 073-724 63 07, eller se mer information i mars på Stockholmskretsens hemsida www.naturskyddsforeningen.se/stockholmokrets. Max 30 deltagare, först till kvarn gäller.

■ Kom och prata jätteräkor

13 april, onsdag, kl. 17.30-ca 18.30

Vi träffas och planerar eller gör något för att sprida kunskap om effekterna av konsumtionen av jätteräkor/scampi/

tigerräkor. Alla är välkomna att vara!

→ **Samling:** För plats och mer info anmälan till *Tonie Wickman*, tonie.wickman@bredband.net.

■ Möt våren i Kyrkhamn-Lövsta – en naturpärla som behöver uppmärksammas

16 april, lördag, kl. 9.00-ca 12.00

Vi vandrar i det öppna odlingslandskapet med anor från järnåldern, längs med Mälarens strand och i skogsområdena i närheten. Området har höga natur- och kulturvärden och under vår vandring tittar vi på vilken mångfald detta landskap kan erbjuda. Sedan några år finns tankar på att bebygga området, vilket är mycket oroande. Guidar gör Anders Tranberg och Ronny Fors. Ta med fika.

→ **Samling:** Busshållplats Blomsterkungsvägen där buss 518 stannar (åk

te ex från Vällingby C). *Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar. Kontakt/Info: Anders.Tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07.*

● Fagning på Ekudden

17 april, söndag, kl. 10.00–15.00

Vi räfsar bort fjolårsgräs, kvistar och löv från ängarna vid Ekudden. Mellan arbetspassen njuter vi av våtblommorna, fågelsången och det medhavda fiket. Ta med kläder efter väder, fika och arbetslust. Vi står för redskapen. Lasse Lidgren kommer att leda en promenad från Skarpnäcks tunnelbana och berätta om natur och kultur på vägen till Ekudden.

→ **Samling:** Ängen vid Ekudden, norra stranden av Flatensjön, intill Listuddens gård. Guidning utgår från Skarpnäcks T-banestation kl. 9.30. Info: Lasse Lidgren, 070-278 08 16, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

● Årsta holmar

27 april, onsdag, kl. 17.00–19.00

På begäran ordnar vi ännu en utflykt till Årsta holmar. Öarna syns från land och broar, men är svåra att besöka. Här finns grönskande ödemark med lövskog, våtmarker och ett rikt djurliv, mitt i staden. Döda träd får ligga kvar och blir en god livsmiljö för insekter och svampar. Bäver, duvhök och näktergal brukar finnas på holmarna. Guide är som tidigare Mats Gothnier från länsstyrelsen.

→ **Samling:** Brofästet under gamla bron på Södermalmssidan. Deltagaravgift: 20 kr för medlemmar, 70 kr för övriga. Medlemmar har företräde. Info

och anmälan senast 25 maj till Desiree Johansson, desireejohansson@telia.com, eller Birgitta Råstander, 0730-82 76 40, birgitta.rastander@hotmail.com.

MAJ

■ Rågsveds friområde – upplev en underskattad naturpärla

7 maj, lördag, kl. 9.00–ca 12.00

Rågsveds friområde har många kvaliteter som natur- och friluftsområde. Vi vandrar genom halvöppna marker, skog, kolonilottor, ekmiljöer och längs Magelungens strand. Rågsveds friområde ligger i Stockholms stad och ingår i Hanvedenkilen. Den är helt oskyddad trots stora natur- och rekreativsvärden. Ta med fika.

→ **Samling:** Rågsveds T-bana kl. 9.00. *Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för övriga. Kontakt/info: anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07.*

● Ugglesafari i Svartådalen

14–15 maj, lördag–söndag

Vi gör på begäran ännu ett besök i Svartådalen och upplever de stora ugglor på nära håll och i sin rätta miljö, något som är få förunnat. I Svartådalen väster om Sala pågår sedan några år ringmärkning och uppföljande studier av ugglor. Vi får följa med erfarna ringmärkare till slagugglornas hemliga värld och, omslutna av skogens dofter och ljud, se hur ringmärkning av vuxna honor och i år även ungar går till. Området är rikt på vilt och andra fågelarter, inte minst hackspettar. Med lite tur får vi se både lapp-

uggla och spurvuggla jaga i skymningen. Kvällen avslutas med middag över öppen eld. På söndag morgon skådar vi fågel i närliggande områden, till exempel Fläcksjön och Nötmyran. Safarin är ett "Naturens bästa"-arrangemang.

→ **Samling:** Plats och tidpunkt för avfärden meddelas senare. *Kostnad 2 500 kr/person. Anmälan senast 29 april. Info: Monica Attebrant, 070-739 50 25, monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se, Desiree Johansson, 073-94 94 852, desireejohansson@telia.com.*

● Fågelmorgon vid Ågestasjön på Gröna kilarnas dag

15 maj, söndag, kl. 7.00–ca 11.00

För tionde året i rad arrangeras Gröna kilarnas dag av ett nätverk av miljö- och friluftsföreningar, däribland Naturskyddsforeningen, för att uppmärksamma Stockholmarna på vilken fantastisk natur det finns i Stockholms närområde.

Söderortskretsen gör en sedvanlig utflykt till Ågestasjön, ett av kärnområdena inom Hanvedskilen. Tillsammans med Magnus von Krusenstierna spanar vi efter och lyssnar på nyanlända vårfåglar. Ta med fågelbok och kikare om du har, stövlar, kläder efter väder och fika.

→ **Samling:** Parkeringen vid Ågesta gård kl. 7.00. Promenad cirka 2 km från Farsta strands T-banestation eller pendeltågsstation över Ågestabron och in en bit på Vidjävägen. Deltagaravgift 20 kr för medlemmar i Naturskyddsforeningen, 70 kr för övriga. Info och anmälan till Lasse Lidgren, 070-278 08 16, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

● Gökotta i skärgårdsnatur – ett besök i Stegsholms hagar på Gålö

21 maj, lördag, kl. 8.50–ca 12.15

Det är en resa bakåt i tiden att vandra i en levande hagmark som bevarats i nästan ursprungligt skick. Kosläppet har troligen skett några dagar tidigare och korna har sprungit av sig. Vi kommer att få se många fåglar, förhoppningsvis även mindre hackspett och göktyta, och vi får se ut över de betade strandängarna. Stegsholm är en del av Gålö naturreservat och är ett Natura 2000-område. Wolter Arnberg guidar oss genom denna fågelrika blomsterprakt. Ta med fika.

→ **Samling:** Busshållplats Gålovägen (Gålö handel). Ta pendeltåg 7.49 från Centralen (eller 7.58 från Älvsjö). Buss 839 avgår 8.23 från Handenterminalen, vid Handens pendeltågsstation, mot Smådalarö. Kliv av vid Gålovägen 8.38. Bilburna inväntar bussresande vid Gålö handel och vi hjälps åt att skjutsa den sista kilometern. Info och anmälan: Birgitta Råstander, 0730-82 76 40, birgitta.rastander@hotmail.com och Lasse Lidgren, 070-2780816, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

■ Jätteräkor och traineer: presentation av ett miljöprojekt

25 maj, onsdag, kl. 18.00–19.00

Louise och Amanda berättar om det projekt som de genomfört tillsammans med Aktionsgruppen mot jätteräkor om bland annat en butikundersökning av försäljningen av jätteräkor. De informerar också kort om Naturskyddsföreningens

Foto: Anna Krusic

traineeprogram. Projektet genomfördes inom ramen för Naturskyddsföreningens ideella traineeprogram som Louise och Amanda deltar i 2010/2011.

→ **Samling:** Naturskyddsföreningens riksskansli, Åsögatan 115. Kontakt: Amanda Söderlund, 0706-33 82 46, amanda_soderlund@yahoo.se.

● Från Ekopark till Kunglig nationalstadspark. Del II

26 maj, torsdag, kl. 17.30

Vi börjar vandringen med att åka upp i Kaknästornet och få överblick över nästan hela parken. Sedan promenerar vi ner till utkanten av ladugårdsgårde. Vi följer stigen förbi Kinesiska ambassaden ner till Djurgårdsbrunnskanalens strand och bort till Djurgårdsbrunn. Vi fortsätter över Djurgårdsön bort till Isbladskärret där kvällskonsertern av sångfåglar borde vara mäktig. Här finns också hägerkolonin med vackra sång-

röster! Sen tar vi bussen tillbaka till stan från Blockhusudden, eller om några föredrar en längre vandring förbi Rosendals slott och trädgårdar till spårvagnens ändhållplats vid Bellmansro. Lars-Gunnar Brävander, ledamot i Förbundet för Ekoparken, guidar och berättar om det historiska landskapets olika mer eller mindre synliga spår i terrängen. Vi kommer också att få njuta av eklandskapet med dess mångfald av arter och se många kulturminnesmärken.

→ **Samling:** Kaknästornets entré. Det finns möjlighet att äta middagen på restaurangen i Kaknästornet till ett överkomligt pris. Ni som vill äta kommer då redan 16.00. Deltagaravgift för guidningen: medlemmar 20 kr, och övriga 70 kr. Info och anmälan senast 24/5 till Monica Attebrant, 070-739 50 25, monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se.

JUNI

■ Fåglar i Igelbäckens dalgång

10 juni, fredag, kl. 18.00–ca 22.00

Igelbäckens dalgång har ett rikt och varierat fågelliv och vi har goda chanser att se svarthakedopping, rörhöna, ormråk, törnskata, tofsvipa och mycket annat. Vi dröjer oss kvar i skymningen för att uppleva nattkonserten med spelande morkulla, hornuggla (ungar som tigger mat), näktergal och kanske kärrsångare och gräshoppsångare. Ta med fika.

→ **Samling:** Vid Akalla T-bana kl 18.00. Info Ronny Fors, ronnyfors@gmail.com, 0708-96 36 07.

■ Kom och prata jätteräkor

14 juni, tisdag, kl. 17.30–ca 18.30

Vi träffas och planerar eller gör något för att sprida kunskap om effekterna av konsumtionen av jätteräkor/scampi/tiger-
räkor. Alla är välkomna att vara med!

→ **Samling:** För plats och mer info/ anmälan till *Tonie Wickman*, tonie.wickman@bredband.net.

JULI

■ Trollsländor i Igelbäcken

2 juli, lördag, kl. 10.00–14.00

Återigen beger vi oss till Igelbäcken men nu är det insektsvärldens luftakrobater som står i fokus. Trollsländor är spännande och vackra insekter som det är lätt att fascineras av. Ta med fika.

→ **Samling:** Vid Akalla T-bana kl 10.00. Info *Ronny Fors*, ronnyfors@gmail.com, 0708-96 36 07.

AUGUSTI

● Slåtter på Ekudden

7 augusti, söndag, kl. 10.00–16.00

Ängen vid Ekudden sköts sedan 1990 av Söderortskretsen. Den ingår numer i Flatens naturreservat och måste slåas varje år för att återfå sin forna örtrike-
dom.

Denna söndag slår vi ängen med lie och slåtterbalk. Efteråt räfsar vi och drar bort det slagna gräset. Ju fler vi blir, desto roligare har vi och desto större yta kan vi klara av. Kretsen håller med liar

och räfsor. Ta med fika! Lasse Lidgren leder en promenad från Skarpnäcks tunnelbana och berättar om natur och kultur på vägen till Ekudden.

→ **Samling:** Ängen vid Ekudden, norra stranden av Flatensjön, intill Listuddens gård. Guidning med Lasse utgår från Skarpnäcks T-bana kl. 9.30. Info: Lasse Lidgren, 070-278 08 16, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

■ Kom och prata jätteräkor

23 augusti, tisdag, kl. 17.30–ca 18.30

Vi träffas och planerar eller gör något för att sprida kunskap om effekterna av konsumtionen av jätteräkor/scampi/tiger-
räkor. Alla är välkomna att vara med!

→ **Samling:** För plats och mer info/ anmälan till *Tonie Wickman*, tonie.wickman@bredband.net.

SEPTEMBER

■ Finnes: Fysingen – fantastiskt fin fågelokal

11 september, söndag, kl. 8.00–ca 13.00

Fysingen har blivit en fågelokal utöver det vanliga under senare år. Omfattande restaureringsarbete har gjort att Fysingen är i klass med Angarn och Hjälstaviken! Dessutom är det mycket lättskådat tack vare fågeltorn, spänger och plattformar. Vi kan se många olika vadare som rastar på sin väg söderut, änder, rovfåglar och mycket annat. Ta med fika.

→ **Samling:** Anmälan till *Ronny Fors* på 0708-96 36 07 senast 6/9.

● Höstfåglar i Sandemar

18 september, söndag, kl. 7.00–ca 11.00

Utflykten till Sandemars fina fågelmarker är en trevlig tradition. Här finns ett naturskönt odlingslandskap med låga havsstrandängar i flyttfågelstråket. Vi samlas

Foto: Sergey Yeliseev/Flickr

tidigt på morgonen, vandrar genom skogen och över strandängarna där vi hoppas på ett rikt fågelliv. Vi får kunnig guidning av Wolter Arn-

berg. Det brukar finnas rovfåglar, vadare, kanske blåhake, och många andra arter. Ta med matsäck!

→ **Samling:** P-platsen vid Sandemars naturreservat. Pendeltåg från Stockholm C 5.52 till Handenterminalen, därefter buss 839 kl 6.25 till Svärdsnäsviken. OBS: preliminära tider, kolla med SL. Om du kör bil och har plats för fler, meddela gärna detta. Deltagaravgift: 20 kronor för SNF-medlemmar, 70 kronor för övriga. Info och anmälan senast 16/9 till *Wolter Arnberg*, sandemar.september@gmail.com, eller *Monica Attebrant*, 070-739 50 25, monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se.

📧 Prenumerera på Stockholms Naturskyddsförenings nyhetsbrev och få aktuell information om vad som är på gång i Stockholms- och Söderortskretsen. Anmäl dig på: kansli.stockholm.krets@naturskyddsforeningen.se

Äventyr i naturen för barn och ungdom!

Stockholmskretsens Natursnokar

Välkomna ut i naturen! Stockholmskretsens barn- och familjeverksamhet erbjuder varierande utomhusaktiviteter som vuxna och barn har glädje av. Tillsammans. Vi siktar på att ha trevligt och kul. Lite naturkunskap kommer in naturligt i lek och aktiviteter, ibland mer ibland mindre. Inga förkunskaper nödvändiga. Mamma, pappa, morfar, farmor, moster, medlem eller inte spelar ingen roll. Alla är välkomna. Har någon i familjen ett handikapp hör av er så vi kan välja bra vägar eller anpassa på andra sätt.

Vi ses! /Anna, Hanna och My

Snokarna bygger hus i Nationalstadsparken

13 februari, söndag, kl. 13.00–15.00

Dags att bygga och sätta upp små hus till flytt- och stannfåglar. Vi bygger olika holkar tillsammans, sen går vi och hänger upp dem i lämpliga träd. Kläder efter väder och matsäck, gärna med varm dryck.

→ **Samling:** På ången vid buss 69B, busshållplats Isbladskärret, på Södra Djurgården. Ta spårvagnen 7:an från Sergels Torg/Hamngatan, byt till 69B vid Skansen. Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Anmäl er gärna till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Foto: Anna Krusic

Vårdagjämning! Natursnokarna letar vårtecken

20 mars, söndag, kl. 13.00–15.00

Tillsammans möter vi våren ute i naturen och går på upptäcktsfärd i kring kärret. Vi håvar om isen släppt. Vi smyger, kryper och letar djur och insekter. Har kråldjuren vaknat tror ni? Har någon flyttat in i holkarna ännu? Ta med fika.

→ **Samling:** På ången vid buss 69B, busshållplats Isbladskärret, på Södra Djurgården. Ta spårvagnen 7:an från Sergels Torg/Hamngatan, byt till 69B vid Skansen.

Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Anmäl er gärna till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Snokarna spanar fågel i skog och kärr

3 april, söndag, kl. 13.00–15.00

Har någon flyttat in i holkarna ännu? Vi besöker och spanar på de holkar vi satte upp i vintras och sen skådar fågel vid Isbladskärret, en av Stockholms främsta fågelsjöar. Ta med matsäck och egen kikare om du har, annars finns att låna. Samarrangemang med Stockholms ornitologiska sällskap och Studieförbundet.

→ **Samling:** På ången vid buss 69B, busshållplats Isbladskärret, på Södra Djurgården. Ta spårvagnen 7:an från Sergels Torg/Hamngatan, byt till 69B vid Skansen. Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Anmäl er gärna till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Ny natursnoksgrupp i Hagsätra!

16 april, lördag, kl. 13.00–15.00

I vår startar vi en ny Natursnoksgrupp i Hagsätra. Långväga Natursnokar är också varmt välkomna. Dagens aktiviteter är ännu inte fastställda men håll utkik

på Aktivitetskalendern på hemsidan. Möjliga aktiviteter är odling och kompostgrävning i närområdet samt naturspår vid sjön Gömmaren.

→ **Samling:** För plats och mer info! anmälan kontakta My.Sellberg@naturskyddsforeningen.se, 073-632 33 63.

Natursnokarna går på upp-täcktsfärd i radioskugga

8 maj, söndag, kl. 13.00–15.00

Med mellanmål i ryggsäcken och vandringskängorna upptäcker vi Kaknäs-skogen mellan Gärdet och Kaknästor-net. Det blir en tur på ca 2 km genom skogen. Ha på kläder efter väder, sköna skor och packa ett mellanmål, extra vatten om det är varmt. Lämna barnvagnen hemma – vandringen lämplig från ca 3-5 år och uppåt.

Efteråt finns det möjlighet att leka i Äventyrsparken...

→ **Samling:** Vid buss 69, busshållplats Kaknästornet Södra. Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Föranmälan till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Snokvandring från buss till spåravn

28 augusti, söndag, kl. 13.00–ca 15.00

Vi tar ryggsäcken på och vandrar tillsammans från Djurgårdsbrunn till Bellmansro på Södra Djurgården. Det blir en tur på ca 4 km genom parklandskap, våtmarker och skog. Vad växer på olika ställen? Varför? Klättring och matsäckspaus med utsikt. Ha på kläder efter väder, sköna skor och packa ett mellanmål, extra vatten om det är varmt.

Lämna barnvagnen hemma – vandringen lämplig från ca 4-5 år och uppåt.

→ **Samling:** Vid buss 69, busshållplats Djurgårdsbrunn, på Södra Djurgården. Vi avslutar vid 7:ans hållplats. Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Anmäl dig gärna till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Natursnokarna spanar höstliga fåglar vid Isbladskärret

25 september, söndag, kl. 13.00–ca 15.00

Vad är höstdagjämning? Vilka fåglar flaxar runt "kärret" i september? Hur städar man en fågelholk? Vi spanar och jämför med vårens skådning samt testar att leka bla. Kungsfågelleken för att förbereda oss inför vintern.

→ **Samling:** Vid buss 69, busshållplats Isbladskärret, på Södra Djurgården. Kostnad: 20 kr för medlemmar, 40 kr för icke-medlemmar, barn gratis. Anmäl er gärna till Anna.Krusic@naturskyddsforeningen.se, 070-383 32 09.

Minifältarna i Stockholm!

I mars drar Fältbiologernas barnverksamhet (6–12 år) igång igen. Minifältarna åker ut på roliga naturaktiviteter för att lära sig mer om djur och natur och den miljö vi lever i. De sysslar med allt från grottkrypning till ekologiska bakdagar. Kontakta hilda.bergstrom@hotmail.com, 0700-908056.

Kan du tänka dig att vara Natursnok-ledare? Kontakta Tomas, 08-600 15 85, eller Anna Krusic, 070-383 32 09.

Natursnokarna i Söderort Program våren 2011 - för dig mellan 6 och 12 år!

Gillar du att snoka runt i skog och mark så häng med! Vi träffas och tittar på grodor, gråsuggor, sparvar och växter. Vi lär oss mer om

naturen och lite om friluftsliv, men framför allt har vi roligt tillsammans.

Natursnokarna är Naturskyddsforeningens barnverksamhet. I Stockholm Söderort har vi en egen klubb. Årsavgiften 2011 för att vara med i Natursnokarna Söderort är 100 kr per barn och betalas in till Söderorts plusgiro 367273-0. Som medlem får du programmet utskickat med e-post. Dessutom deltar du vanligtvis gratis på Söderorts natursnoksaktiviteter. För dig som inte har betalt årsavgiften kostar varje aktivitet 40 kr/person. Dina föräldrar får följa med gratis. Vid vissa aktiviteter kan en självkostnadsavgift för t. ex. material eller resor tillkomma.

Är du inte anmäld tidigare så gör det samtidigt som du betalar årsavgiften till tomas@bergenfeldt.se. Ange adress, hemtelefon och födelseår.

Vår hemsida hittar du på www.naturskyddsforeningen.se/soderort. Där lägger vi in eventuella nya aktiviteter, ändrade tider eller tips på andra arrangemang. Har du frågor, ring Tomas Bergenfeldt, 08-600 15 85.

Insekterna värld

20 februari, söndag, kl 10.30–12.30

Insektsforskaren och söderortsbon Julia Stigenberg tar oss bakom kulisserna på Riksmuseet och berättar om insekternas liv med intriger, krig och kärlek. Vi tittar på fantastiska insekter från hela världen som finns i samlingarna och plockar godbitar för att kika närmare på dem i lupp. Ålder: 6 år uppåt är välkomna – hänförelse och fika garanteras! Begränsat antal deltagare så vi prioriterar barn.

→ **Samling:** *Obligatorisk anmälan senast den 18 feb till Kenneth Hagsten, kenneth.hagsten@gmail.com eller 070-243 64 84.*

Kattugglor i Tyresta nationalpark

25 mars, fredag, kvällen

Under marsnätterna dallrar uggleroopen i den djupa skogen. Det är lite lotteri, ibland ropas det från olika håll, ibland är det knäpptyst! En spännande promenad blir det ändå. Medtag kikare (ev. titt i lampsken), VARMA skor och kläder, matsäck med varm dryck, fågelbok. Denna aktivitet passar bäst för de lite äldre barnen eftersom det blir sent.

→ **Samling:** *Se www.naturskyddsforeningen.se/soderort för mer information. Ev. besöker vi annat uggleområde. Kontaktperson: Maja Hök, maja@majahok.se.*

Naturlekar vid "Katlagrottan"

17 april, söndag, kl 10.00–13.00

Vi går en tipspromenad via Brotorpstugan till ravinen i Nackaskogen. Där tän-

Foto: Monica Altebrant

der vi grillen med eldstål och grillar vår medhavda mat och pinnbröd. Så letar vi efter klättrvägen upp till utsiktsplatsen och bygger minikojor till skogstrollen.

→ **Samling:** *vid slutet av Ljusnevägen (hörnet Rusthållarvägen) i Bagarmossen. (T-bana Bagarmossen eller buss 161). Kontaktperson: Karin Tillhagen, karin@tillhagen.se eller 070-280 42 72.*

Säljägare och vikingar i Tyresta

8 maj, söndag, kl 11.00–13.30

När inlandsisen nyss smält låg det mesta av vår del av Sverige under vatten. Men det fanns en skärgård där tidiga fångstfolk fiskade och jagade säl. Långt senare slog sig bönder ner i Tyrestadalgången. Det var under vikingatiden, för "bara" drygt 1000 år sedan. Tyresta by var sedan bebodd fram till idag och är en av de bäst bevarade gamla byarna i våra trakter. Mattias Pettersson, arkeolog och naturguide, tar oss runt på bergknallarna vid Tyresta by och visar oss bland annat 10 000 år gamla fiskelägen, vikingatida gravfält, runor och uråldriga gårdsbyggnader.

→ **Samling:** *Nationalparkernas hus klockan 11.00. Lämplig buss är 807 klockan 10.03 från Gullmarsplan direkt till Tyresta. Kontaktperson: tomas@bergnfeldt.se.*

Paddling på Söderbysjön i Nackareservatet

29 maj, söndag, kl. 10.00– stor del av dagen

Paddling på Stockholms närmaste vildmarksvatten! Med våra kanadensare paddlar vi på ett par av sjöarna i Nackareservatet och genom den långa smala ån till Ältsjön! På vägen hittar vi minst en bäverhydda och har vi riktig tur så kanske vi till och med träffar på en bäver! Flytvästar finns att låna. Glöm inte en ordentlig picknick eftersom vi säkert blir ute en stor del av dagen. Några torra kläder i bärkassar i en bag skadar inte att ta med när man ska ut på sjön. Kanothyran är 50 kr/kanot.

→ **Samling:** *Markuskyrkan (T-bana Björkhagen) kl.10.00, promenad ca 2 km till kanotförvaringen vid Söderbysjön. Anmälan senast 23 maj till Kenneth Hagsten, kenneth.hagsten@gmail.com eller 070-243 64 84.*

Cykelutflykt och övernattnig vid havet

4–5 september, hela helgen

Vi tar cyklarna med oss på pendeltåget till Nynäshamn och sedan Vaxholmsbåten till Älö och Utö. Där cyklar vi 5-6 km till en öde strand ute vid havet. Vi utforskar stränderna och den fina naturen. På kvällen gör vi en brasa och grillar. Övernattning i tält. Morgondopp på de fina stränderna för de modiga. Se hemsidan för mer information.

→ **Samling:** *Anmälan senast den 1 sep. till Maja Hök, maja@majahok.se.*

Våra lokala grupper

■ Stockholmskretsen ● Söderortskretsen

■ Aktionsgruppen mot jätteräkor

Aktionsgruppen mot jätteräkor arbetar med att uppmärksamma problematiken kring produktionen av tropiska jätteräkor. Genom kontakt med grossister, affärer och restauranger som säljer tropiska jätteräkor försöker vi få fler att sluta denna handel. Några ekologiska alternativ finns inte, trots att flera kedjor säger sig göra vad de kan för att få så miljövänliga alternativ som möjligt. Vi ordnar seminarier, debatter och har kontakt med andra nationella och internationella grupper. Om du vill vara med i gruppen, anmäl ditt intresse till Gudrun Hubendick, gudrunhubendick@hotmail.com

■ Cykelgruppen

Cykelgruppen brukar ordna gemensamma cykelturer, after work picknick och den mycket populära cykelmekarkursen. Gå med i cykelgruppen och få information om aktuella aktiviteter! Tid och plats kommer att anges i cykelgruppens nyhetsbrev, anmäl dig till kansli.stockholm.krets@naturskyddsforeningen.se

■ Energigruppen

Gruppens medlemmar har olika bakgrund. Några har arbetat med energifrågor i sitt dagliga arbete - andra har ett starkt miljöengagemang. Detta gör att verksamhetens inriktning dels kan beskrivas av att vi lär av varandra, dels att vi har en utåtriktad påverkande inriktning på omvärlden. Energifrågan kan betraktas ur två aspekter. Den bästa kWh är den som inte används, d.v.s. det gäller att spara! Den kWh som vi trots allt använder – den skall helst vara förnyelsebar! Det är dessa två aspekter, som vi utgår ifrån. Kontaktperson: Bertil Nyman, bertil-nyman@telia.com

■● Grönområdesgruppen

Stockholm växer, vilket genererar planer på nya bostäder och vägar. Ofta inkräktar detta på grönområden. Även en till synes ointressant gräsplätt kan vara av stort lokalt rekreativvärde eller en viktig spridningsväg för växter och djur. Tyvärr har kretsen i dagsläget inte möjlighet att stödja våra medlemmar i den omfattning vi skulle önska i denna fråga. Därför söker vi nu dig som är intresserad av att på ideell basis arbeta med grönstrukturfrågor i relation till bostads- och vägbyggen. Kontaktperson: Anders Tranberg, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se

■ Handla Miljövänligt-gruppen

Handla Miljövänligtgruppen arbetar med, diskuterar och informerar om frågor som rör hållbar konsumtion. Vi ordnar bl.a. föreläsningar och studiebesök. Vi har också egna studiecirklar och bokcirklar där vi lär oss mer om och diskuterar olika frågor som rör hållbar konsumtion. Kontaktperson: Ulf Lundin, uffe@ulflundin.com

■● Klimatgruppen

Klimatgruppen samlar intresserade från hela länet och arbetar för att skapa en större medvetenhet och förståelse för klimatproblematiken hos allmänheten i Stockholms län. Kontaktperson: Fredrik Norrman, fredrik.norrman@naturskyddsforeningen.se

● Ängsgruppen

Ängsgruppen leder Söderortskretsens skötsel av Ekudden vid sjön Flaten i Flatenreservatet i södra Stockholm. Vi har genom ett brukaravtal med Stockholms stad åtagit oss att sköta det 4,4 ha stora området och där återskapa ett ängslandskap med stort inslag av såväl gamla som yngre ekar. I den årliga skötseln ingår bl.a. lövräfsning, slåtter, slyröjning och städ-

ning. Vi följer också floran och faunan genom inventeringar. Vill du vara med och ta ett praktiskt handtag? Välkommen till fagningen/lövräfsningen den 17 april! Kontakt: Thord Håkansson, 08-724 91 43, dagny.thord@gmail.com

+ **Ny Exkursionsinriktad skogsgrupp**

Denna skogsgrupp arbetar operativt med inventeringar och dokumentation för att uppmärksamma hotade arter och natur-

värden samt att informera staden liksom media om områden som vi anser vara skyddsvärda. Vi undersöker/inventerar de skogar utanför kommungränsen som nu staden vill bedriva skogsbruk i. Vill du vara med? Inga förkunskaper krävs, vi lär oss av varandra och genom att vara ute i fält. Skogsgruppen leds av Anders Tranberg och Ronny Fors. Kontakt: 073-724 63 07, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se.

Anslagstavlan

Vill du hjälpa oss att bevara dina smultronställen? Stockholm är en stor stad och vi vill finnas överallt för att kunna försvara värdefull natur, ordna aktiviteter och sprida information. Vill du engagera dig lokalt, bidra med din kunskap om närområdet eller vara en del av vårt kontaktnät i staden, hör av dig. Stöter du på hot mot din lokala miljö kan vi hjälpa till att sammankalla grannar, ge stöd och råd i bildandet av en arbetsgrupp för just ert område. Kontakt: Åse Ahlstrand, ase.ahlstrand@naturskyddsforeningen.se.

Vill du engagera dig för miljön? Vi söker nya personer till våra styrelser som vill vara med och påverka miljön i Stockholm. Du behöver inte vara miljöexpert, utan vi ser gärna att du har erfarenhet av t.ex. media eller ekonomi. Kontakta Emma Alm, emma.alm@gmail.com eller Monica Attebrant, monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se.

Volontär för en dag! Vill du göra något för miljön utan att knyta dig till någon särskild grupp eller nätverk? Då kan du anmäla dig som miljövolontär och få erbjudanden om att delta i enskilda natur- och miljöevent, t.ex. genom att dela ut informationsblad, rodla pryglar eller stå värd för en utställning. Du bestämmer själv vilka och hur många event du vill delta i och vad du vill göra. Välkommen att göra en insats för miljön! Kontakt: Fredrik Norrman, fredrik.norrman@naturskyddsforeningen.se.

Aktivitetskalendern visar alla Naturskyddsforeningens aktiviteter. Gå till www.naturskyddsforeningen.se/aktivitetskalendern och välj Län: Stockholm, sedan Arrangör: Stockholm eller Söderort. Justera datum för att se längre fram i kalendern. Välkomna!

Prenumerera på Stockholms Naturskyddsforenings E-nyhetsbrev! Varje månad får du aktuell information om vad som är på gång i Stockholms- och Söderortskretsarna: kommande evenemang, inbjudningar till kretsträffar, aktuella miljöprojekt, exploateringsshot, m.m. Börja prenumerera genom att gå in på www.naturskyddsforeningen.se/stockholmkrets. Vid frågor kontakta Anders Tranberg, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se.

Stöd Naturskyddsforeningen! Sätt in ett bidrag på vårt plusgirokonto 90 19 09-2

Stockholmskretsens styrelse: Anna Nilsson, *ordförande*; Åsa Österlund, *vice ordförande, trafikfrågor*; Beatrice Sundberg, *sekreterare*; Anders Ekström, *kassör*; Jenny Blomberg, *pressansvarig*; Åse Ahlstrand, *planfrågor*; Anna Krusic, *webbredaktör*; Fredrik Norrman, *klimatfrågor*; Linda Silfverberg, *sociala medier*; Anders Tranberg, *e-Nyhetsbrevet*; Carl Welinder, *energifrågor*. Adress och fler kontaktuppgifter på: www.naturskyddsforeningen.se/stockholmkrets

Söderortskretsens styrelse: Monica Attebrant, *ordförande*, 08-94 13 04; Tomas Bergenfeldt, *vice ordförande o. ansvarig för Natursnokarna i Söderort*, 0705-56 16 31; Desirée Johansson, *sekreterare*, 073-949 48 52; Lasse Lidgren, *kassör*, 070-278 08 16; Birgitta Råstander, *ledamot*, 08-94 13 89; Axel-Gränse, *ledamot*, 08-648 18 63. Mer information på: www.naturskyddsforeningen.se/soderort

Stockholms Natur

Snabbguiden till alla aktiviteter

Natursnokarna

FEB	13	Snokarna bygger hus i Nationalstadsparken
	20	Insekternas värld
MAR	20	Vårdagjämning! Natursnokarna letar vårtecken
	25	Kattugglor i Tyresta nationalpark
APR	3	Snokarna spanar fågel i skog och kärr
	16	Ny natursnoksgrupp i Hagsätra!
	17	Naturlekar vid "Kattlagrottan"
MAJ	8	Natursnokarna går på upptäcktsfärd i radioskugga
	8	Säljägare och vikingar i Tyresta
	29	Paddling på Söderbysjön i Nackareservatet
AUG	28	Snokvandring från buss till spårvagn
SEP	4-5	Cykelutflykt och övernattnin vid havet
	25	Höstliga fåglar vid kärret

Kretsarnas vårprogram

FEB	22	Kom och prata jätteräkor
	23	Möte för nya, gamla och framtida medlemmar
MAR	7	Matprat med klimat-tänk
	8	Home - Filmvisning och diskussion
	16	Årsmöte, Söderorts naturskyddsförening
		Bildvisning: Regnskog och savanner i Östafrika
	22	Årsmöte i Stockholms Naturskyddsförening
	23	Fåglar i Donaudeltat och blommestängarna i Transsylvanien
	24	Kom och prata jätteräkor

	27	Skogsexkursion i Erstavik
	29	Från Ekopark till Kunglig nationalstadspark. Del I
APR	2/9/16	Pussel för en bättre värld
	3	Bin och bibaggar i Älta grusgrop
	9	Klädbyttardag
	9	Landsort – njut av fåglar, hav och vacker natur
	13	Kom och prata jätteräkor
	17	Fagning på Ekudden
	16	Möt våren i Kyrkhamn-Lövsta
	27	Årsta Holmar
MAJ	7	Rågsveds friområde
	14-15	Ugglesafari i Svartådalen
	15	Fågelmorgon vid Ågestasjön på Gröna Kilarnas Dag
	21	Gökotta i skärgårdsnatur – ett besök i Stegsholms hagar på Gålö
	25	Jätteräkor och traineer – ett miljöprojekt
	26	Från Ekopark till Kunglig nationalstadspark. Del II
JUN	10	Fåglar i Igelbäckens dalgång
	14	Kom och prata jätteräkor
JUL	2	Trollsländor i Igelbäcken
AUG	7	Slätter på Ekudden
	23	Kom och prata jätteräkor
SEP	11	Finnes: Fysingen – fantastiskt fin fågellokal
	18	Höstfåglar i Sandemar

Stockholms Naturskyddsförening

Norrbackagatan 80
113 41 Stockholm
Tel. 0704-78 79 73

kansli.stockholm.krets@naturskyddsforeningen.se
www.naturskyddsforeningen.se/stockholm-krets

Söderorts Naturskyddsförening

c/o Monica Attebrant
Pilotgatan 46
128 32 Skarpnäck
Tel: 070-739 50 25

monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se
www.naturskyddsforeningen.se/soderort

Redaktion:
Monica Attebrant, Anna Krusic,
Susanne Abelin, Annika Moberg
Omslagsfoto: Anna Nilsson

Foto: Annika Moberg

KLIPP UT OCH SÄTT UPP PÅ VÄSKAPET!